

Piektā nodaļa.

Trīsvienības doktrīna - dažādi uzskati un jēdzieni.

Iepriekšējā nodaļā mēs atzīmējām, ka Trīsvienības doktrīna ir tikai "domājama" doktrīna. Protams, tā nav mācība, kas būtu skaidri izteikta Rakstos. Attiecībā uz "izpratni par Dievu" tas ir novedis pie visdažādāko uzskatu veidošanās, no kuriem daži ir ļoti pretrunīgi. Tagad mēs redzēsīm, ka, ja vārds "trīsvienība" netiek skaidrots katru reizi, kad tas tiek lietots, tas var nozīmēt vairākus atšķirīgus jēdzienus. Citiem vārdiem sakot, ja termins "trīsvienība" nav izskaidrots, tas dažādiem cilvēkiem nozīmēs dažādas lietas.

Daudz viedokļu.

Diemžēl daudzi kristieši Dievu raksturo, izmantojot trīsvienības terminoloģiju, tomēr viņu uzskati par šo mācību ir daudz un dažādi. Es to redzu pat starp SDA. Šos dažādos trīsvienības jēdzienus pienācīgi izpētīja viens no pirmajiem SDA pionieriem, proti, R.F.Kottrels.

Atsaucoties uz Trīsvienības doktrīnu, viņš teica: ... - "Šī doktrīna ir bijusi populāra un uzskatīta par pareizticīgu (ortodoksālu) kopš tā laika, kad Romas bīskaps (pāvests) uz tās pamata tika paaugstināts savā pāvesta amatā. Tās noraidīšana tika uzskatīta par bīstamu ķecerību; bet tajā pašā laikā ikvienam tika ļauts izskaidrot doktrīnu savā veidā." (R.F.Kottrel, *Review and Herald*, 1869. gada 1. jūnijs, Trīsvienības doktrīna)

R.Kottrela vārdi mūsdienās ir tikpat piemērojami kā pirms 140 gadiem, kad viņš tos uzrakstīja. Tas ir tāpēc, ka lielākā daļa kristiešu uzskata, ka viņiem vajadzētu apliecināt, ka Dievs ir trīsvienība (trīs-vienā), taču šķiet, ka katram ir savs īpašais veids, kā to izskaidrot. Tas galvenokārt notiek tāpēc, ka nekur Rakstos šī doktrīna nav tieši izteikta. Mēs to jau noskaidrojām iepriekšējā nodaļā. Tāpēc SDA nevajadzētu būt nekāda sakara ar šo mācību. Savas pastāvēšanas sākumā SDA kā konfesija noraidīja Trīsvienības mācību. Mēs to redzēsīm vēl un vēl šajā pētījumā.

Atsaucoties uz trīsvienību un trīsvienības mācības piekritējiem, R.Kottrels pēc tam sacīja: ... - "Šķiet, ka visi domā, ka viņiem tā ir jāievēro, taču ikvienam ir pilnīga brīvība iet savu ceļu, lai saskaņotu tās pretrunīgās pozīcijas; un tāpēc viņas piekritējiem ir daudz atšķirīgu viedokļu, kuri visi ir ortodoksāli, ja vien viņi nomināli piekrīt doktrīnai." (Turpat)

Vēl pat 2008. gadā nākas atzīt, ka, lai cilvēku varētu uzskatīt par pareizticīgu (ortodoksālu), cilvēkam jāatzīst ticība Trīsvienībai. Tomēr, lai cik dīvaini tas varētu šķist, kā saka arī R.Kottrels, parasti pietiek uzskatīt par nominālu vienošanos ar šo mācību. Viņš arī pareizi novēro, kas varētu būt pat vairāk nekā dīvaini, ka kristiešiem ir daudzveidīgi viedokļi par Trīsvienības mācību. Bet, tā kā viņi atzīst šo ticību, neatkarīgi no tā, kā viņi izskaidro savu īpašo izpratni par to, viņi joprojām tiek uzskatīti par pareizticīgajiem. Citiem vārdiem sakot, kamēr cilvēks apraksta Dievu, izmantojot trīsvienības terminoloģiju, un neatkarīgi no tā, kam cilvēks patiesībā tic, vairāk nekā iespējams, ka viņš vai viņa tiks klasificēti kā daļa no pareizticības. Tas ir dīvaini, kā cilvēki var ticēt vienai un tai pašai doktrīnai, to skaidrojot tik atšķirīgi, īpaši, ja visa uzmanība tiek vērsta uz Dieva esību, pie tam neatkarīgi no skaidrojuma to saucot par ortodoksālu. Tā tas ir ar trīsvienību.

Ieklausīsimies ko Kottrels paziņo par trīsvienības doktrīnas tā sauktajiem "pretrunīgiem apgalvojumiem". Šim viedoklim piekrita lielākā daļa (ja ne visi) SDA pionieri. Turpinot savas domas tikai pēc 5 nedēļām, viņš teica: ... - "Apspriežot Trīsvienības doktrīnu, cilvēki nonāca pretējās galējībās. Daži Kristu padarīja par vienkāršu cilvēku, kurš savu eksistenci sāka no dzimšanas brīža Betlēmē. Citi neapmierinājās ar to, ko Svētie Raksti tik skaidri atklāj par Viņu, jau esošu Dieva Dēlu, lai ticētu rakstītam, bet padarīja Viņu par pašu "Dievu un Tēvu". Es netērēšu daudz tinti, lai to izšķiestu plašai šī jautājuma argumentu izpētei. Es vienkārši iesaku visiem, kas mīl mūsu Kungu un Pestītāju Jēzu Kristu, ticēt visam, ko Bībele par Viņu saka, un nepievienot neko vairāk. Tad jums būs patiesība, un jūs neiekritīsiet nevienā no šīm galējībām." (R.F.Cottrell, *The Review and Herald*, 1869. gada 6. jūlijs, Trīsvienība)

Kottrels noslēdza savu rakstu: ... - "Ticēsim visam, ko Viņš ir atklājis, un neko tam nepievienosim." (Turpat)

Iemesls, kāpēc viņš uzrakstīja šo otro rakstu, ir ļoti interesants (5 nedēļas pēc pirmā, kuru mēs pieminējām). Tas ir tāpēc, ka viņa pirmais raksts tika komentēts laikrakstā "Baptist Tidings". Kottrels sāka savu rakstu, ar vārdiem: ... - "Baptist Tidings" pamanīja dažus no maniem komentāriem par šo jautājumu, kas nesen tika

ievietots REVIEW. Viņi saka: ... - "Autors "The Review and Herald", runājot par trīsvienību, norāda iemeslus, kāpēc viņš nekad nav pieņēmis vai mēģinājis izskaidrot šo mācību. Daži no viņa uzskatiem ir ļoti saprātīgi un loģiski. Viņš nekādā ziņā nenoliedz Bībelē Kristus skaidri piešķirto tā darbības un pielūgsmes pilnīgo raksturu. Tie tiek pilnībā atbalstīti un bez ierunām pieņemti." (Turpat)

Ir skaidrs, ka Baptistu žurnāla komentāri Kottrelu neapsūdzēja Kristus Dievišķības vai Viņa patiesās Dievišķās būtības graušanā. Raksta turpinājumā teikts: ... - "Šķiet, ka jautājums uz viņa [Kottrelu] komentāriem attiecas tikai uz vārda "trīsvienība" lietošanu attiecībā uz Dievu Tēvu, Dēlu un Svēto Garu. Viņš iebilst, ka tas nav no Bībeles. Ka termins "trīsvienība" vai "trīsvienīgs Dievs" Bībelē neparādās ". (Turpat)

Kottrels noraidīja šo apgalvojumu, atbildot uz to: ... - "Bībelei neatbilstoša termina lietošana nav mans galvenais iebildums. Termins, kurš Rakstos nav atrodams reizēm var patiesi izteikt Svēto Rakstu ideju. Bet, kad Rakstos nav atrodams neviens termins, kas norādītu uz izteikto domu, tad dotā ideja, kuras termini ir Bībelei neraksturīgi, kļūst neuzticama un izraisa aizdomas." (Turpat)

Kottrela iebildumi bija ne tikai tas, ka Bībelē nav vārda "trīsvienība", bet arī tas, ka trūkst paša jēdziena. Un viņam ir taisnība. Nekur Bībelē nav teikts, ka Dievs ir "trīs-vienā", kā tas ir doktrīnā par trīsvienību. Interesanti ir arī tas, kā Kottrels "The Review and Herald" lasītājiem stāsta par laikrakstā "Baptist Tidings" pausto trīsvienības izpratni: ... - "Baptist Tidings" definē "Dieva trīsvienību" kā "trīju -Tēva, Dēla un Svētā Gara - kalpošanu vienā dievišķā un mūžīgā personā". Mēs to pieņemam kā **viņu** paskaidrojumu par doktrīnu. " (Turpat)

Tas ir ļoti svarīgi. Kottrels saka, ka tā nebija viņa (Kottrela) izpratne par Trīsvienību, bet gan "Baptist Tidings" izpratne par Dievu. Tad viņš saka: ... - "Mēs saprotam, ka termins "trīsvienība" nozīmē trīs personu apvienošanu, nevis viena Dieva kanceleju; tātad "Tēvs, Dēls un Svētais Gars ir vismaz trīs, un tas ir vairāk nekā viens". (Turpat)

Vārdi "Mēs saprotam" šeit var nozīmēt ASD pozīciju. Tad Kottrels atsaucoties uz "Baptist Tidings" izpratni, saka: ... - "Aplūkojot to, ka viena persona ir trīs personas, un ka trīs personas ir tikai viena persona, mēs varam paziņot, ka tā ir mācība, kura ir pretrunā saprātam un veselīgai izpratnei." (Turpat)

Apkopojot savu pamatojumu, viņš rakstīja: ... - "Dieva būtība un īpašības kurām es ticu, ir daudz augstākas, daudz vairāk nekā manas maņas un saprāts; tomēr doktrīna, kurai es iebilstu, ir pretrunā, ...jā..., šim Vārdam, Tā pašai jēgai un saprātīgumam, ko Dievs mūsos ir ielicis. Viņš nelūdz mums ticēt šādai mācībai. " (Turpat)

Mums jāņem vērā, ka Kottrels atsaucas uz trīsvienības skaidrojumu (trīs personas vienā personā) no "The Baptist Tidings", nevis uz tās izpratni kāda tā bija SDA. Līdz 1880. gadam (pēc 11 gadiem) Kottrels nebija mainījis savu nostāju attiecībā uz doktrīnas skaidrošanu izmantojot vārdus, kurus nesatur Raksti.

... - "Svēto Rakstu doktrīnas vislabāk izskaidrot Svēto Rakstu valodā; un doktrīnu, kas prasa citu terminu lietošanu, nevajadzētu uzskatīt par Bībeles doktrīnu. Tādi termini kā trīsvienība, transsubstance, indulgence, grēksūdze un šķīstītava nav nepieciešami, lai izteiktu kaut vienu no Bībeles doktrīnām. Mēs varam ticēt visam, ko Svētie Raksti saka par Tēvu, Dēlu un Svēto Garu, un joprojām neticam dīvainajām un pretrunīgajām idejām, ko cilvēki vēlas izteikt ar terminu "trīsvienīgs Dievs". (R. F. Kottrels, *The Review and Herald*, 1880. gada 22. aprīlis, "Bībeles noteikumi Bībeles doktrīnām")

No iepriekš minētā mēs varam redzēt, ka par Trīsvienības doktrīnu patiešām ir daudz dažādu uzskatu. Tas padara šo terminoloģiju gandrīz bezjēdzīgu. Es saku "gandrīz", jo visām trīsvienību doktrīnām ir viens kopīgs faktors. Tā ir "vienotības" (identitātes) izpratne šajā mācībā. Turpinot, tas kļūs arvien acīmredzamāks.

Trīsvienība ir gandrīz bezjēdzīga terminoloģija.

Ļoti reālā nozīmē, ja vien skaidrojums netiek sniegts katru reizi, kad tas tiek lietots, trīsvienības terminoloģija ir gandrīz bezjēdzīga. Iespējams, ka Elena Vaita to nekad neizmantoja (vismaz attiecībā uz Dievu). Tas nozīmē tik daudz dažādu lietu tik daudziem cilvēkiem, ka tai pašai par sevi nav reālas vērtības. Tas ir pat tad, ja kādreiz tās vēsturē tai bija īpaša nozīme. Šodien pastāv virkne dažādu viedokļu. Tas vienkārši ir atkarīgs no tā, kurš lieto terminoloģiju. Vēl viens iespējamais iemesls, kāpēc Elena Vaita nekad neizmantoja terminu "trīsvienība", ir tāpēc, ka viņa saprata, ka tā nepareizi attēlo to, ko Dievs viņai ir atklājis. Iespējams, ka pat Dievs viņai lika to nekad neizmantot. To vajadzētu uzskatīt par ļoti nopietnu iespēju.

Neatkarīgi no iemesla, kāpēc Elena Vaita nekad neizmantoja šo vārdu (trīsvienību), lai aprakstītu trīs Dieva Personisko izpausmju attiecības, fakts, ka viņa to nelietoja, ir pārsteidzošs. Es to saku tāpēc, ka, kā to vajadzētu saprast lielākajai daļai SDA, viņa 70 gadus rakstīja par to, ko Dievs viņai parādīja. To darot, viņa uzrakstīja apmēram 25 miljonus vārdu. Tāpēc mums jājautā, cik daudzi "citi" kristiešu autori varētu apgalvot, ka nekad savos rakstos nav lietojuši vārdu "trīsvienība". Es domāju, ka nav daudz, jo viena vai otra iemesla dēļ, pārlicinoši lielākā daļa to ir izmantojuši. Tāpēc no Elenas Vaitas puses pats fakts, ka viņa neizmantoja šo vārdu, jāuzskata par ļoti svarīgu, varbūt pat pārdabisku, atziņu.

Kā redzēsīm divdesmit septītajā nodaļā, ir arī interesanti atzīmēt, ka 1900. gadu sākumā sniegtajās "Liecībās Draudzei" Elena Vaita nosodīja visas ilustrācijas, kas attēloja Dieva būtību kā doktrīnā par "trīsvienību" - vienas būtības trīsvienību. Tam vajadzētu pateikt kaut ko ļoti svarīgu. Tāpēc iepriekš tika teikts, ka ir pilnīgi iespējams, ka Dievs viņai lika nekad neizmantot vārdu "trīsvienība". Tās lietošana nekavējoties liek atcerēties Dievu kā trīs-vienā jēdzienu. Ko tas vēl var izdarīt?

Paskaties uz to no pavisam cita rakursa. Elena Vaita savos rakstos par Tēvu, Dēlu un Svēto Garu nekad nav lietojusi vārdu "trīsvienība" - un tomēr viņa ir rakstījusi Dieva iedvesmotā veidā (kā arī nosodīja visus Dieva attēlus trīs-vienā). Tad kāpēc SDA jūtas spiesta izmantot šo terminoloģiju šodien? Atcerieties arī to, ka paši Bībeles autori, arī Dieva iedvesmoti, nekad nav īpaši norādījuši, ka Dievs ir trīs-vienā, kā tas ir doktrīnā par "trīsvienību". Mēs to atzīmējam iepriekšējā nodaļā. Vēlreiz ņemiet vērā, ka, kaut arī Dieva kā "trīsvienības" jēdziens nav skaidri izteikts Svētajos Rakstos vai Ellenas Vaitas rakstos, SDA baznīca, tāpat kā lielākā daļa lielāko kristīgo grupu, tagad uzstāj, ka tas ir vienīgais pareizais veids, kā aprakstīt Dievu. Viņi arī sagaida, ka viņu draudzes locekļi sekos viņu piemēram, tomēr daudzi, un es vēlos vērst uzmanību uz pieaugošo ne-trinitāro SDA skaitu, kategoriski atsakās to darīt.

Attiecībā uz šiem disidentiem vai non-konformistiem dažas SDA draudzes viņiem aizliedz sludināt vai apmeklēt Sabata Skolas stundas. Arī daudziem anti-trinitāristiem ir aizliegts ieņemt amatus baznīcā. Tas ir šodienas SDA paņēmiens. Es to zinu no personīgās pieredzes. Daži cilvēki, kuri atteicās atzīt Trīsvienību, pat tika izslēgti no SDA baznīcas, kas nozīmē, ka viņi ticības dēļ tika izraidīti no draudzes. Vēl daudzi, kurus dzirdēju, teica, ka viņi vairs nav laipni gaidīti SDA draudzēs. Iebildumi pret anti-trinitārismu šķiet arvien biežāk sastopami SDA. Nākas secināt, ka tās ir milzīgas pārmaiņas salīdzinājumā ar to, kā bija Elenas Vaitas dzīves laikā. Viņas kalpošanas laikā neapšaubāmi būtu liels pārsteigums atzīt "trīsvienības" doktrīnu. Protams, "trīsvienība" nebija SDA ticība. Tas parāda, ka pēc Elenas Vaitas nāves uzskati un attieksme pret Trīsvienības doktrīnu SDA baznīcā krasi mainījās.

SDA šodien bieži saka - ja netiek atzīta Trīsvienības doktrīna, tad Kristus dievišķība tiek atzīta nepareizi, taču tas tā nevar būt. Es to saku tāpēc, ka, ja ideja tiek izteikta tā, ka to saka Svētie Raksti, kuri nesatur Trīsvienības mācību, tad ir pilnīgi pietiekami ar to, lai apgalvojums būtu izteikts pareizi. Citiem vārdiem sakot, mums ir vajadzīga tikai Bībele, lai pareizi raksturotu Kristus Dievišķību, nevis doktrīna par Trīsvienību. Elena Vaita nekad neizmantoja trīsvienības terminoloģiju un neattēloja Dievu kā "trīsvienību", taču ir pats par sevi saprotams, ka viņa pareizi formulēja Kristus Dievišķību. Tas ir kaut kas, kas būtu ļoti nopietni jāapsver, it īpaši trinitāri noskaņotajiem SDA. Citiem vārdiem sakot, nav nepieciešams lietot vārdu "trīsvienība", lai pareizi izteiktu Kristus Dievišķību.

Noslēdzot iepriekš minēto, es ļoti iesaku, ja kāds jums jautā, vai jūs ticat trīsvienībai, tad, neatkarīgi no motivācijas, jums, iespējams, būs jāsaka vai nu "jā", vai "nē", tāpēc vispirms iepazīstiet to, kurš jums faktiski uzdod jautājumu. Tas ir tāpēc, ka personai, kas uzdod jautājumu, var būt pilnīgi atšķirīgs viedoklis par šo mācību nekā jums. Ja vēlaties saprātīgi atbildēt uz jautājumu, jums būs skaidri jāsaprot, kas no jums tiek prasīts.

Dažādi mūsdienu SDA viedokļi par trīsvienību.

Veicot pētījumu pēdējo astoņu gadu laikā, esmu iepazinies ar daudziem ASD (tagad to ir neskaitāmi daudz), no kuriem lielākā daļa sevi uzskata par trinitāristiem. Līdz ar to es atklāju, ka visus var ievietot vienā no divām galvenajām grupām. Šīs divas grupas ir šādas:

- Tie, kas nesaprot to, ko māca Trīsvienības doktrīna (vairākuma grupa)
- Tie, kas saprot, ko māca Trīsvienības doktrīna (mazākuma grupa)

Pārsvārā lielākā daļa SDA, ar kuriem es runāju, ir pirmā grupa. Tas nozīmē, ka viņi nesaprot, ko māca Trīsvienības doktrīna. Dīvainā kārtā lielākā daļa no viņiem apgalvo, ka atzīst trīsvienību. Es arī atklāju, ka daudzu šīs grupas pārstāvju pārliecība ir tāda, kuru neviens īsts trinitārists nekad neatzītu. Tas nozīmē, ka, pat nezinot neko citu par viņu uzskatiem, tikai no šiem diviem punktiem jāsecina, ka viņi patiesībā nav trinitāristi. Ja šī analīze atspoguļotu piederību mūsu Vispasaules baznīcai, kas tā arī varētu būt, tad var tikai secināt, ka lielākā daļa SDA, kas šodien sevi dēvē par trinitāristiem, patiesībā nemaz nav trinitāri.

Šeit mums vēl ir otrā grupa, tas ir, tie SDA, kas patiešām saprot, ko māca Trīsvienības doktrīna.

Daži no šīs grupas (kas, manuprāt, ir mazākuma grupas mazākums) tic tam, ko māca šī mācība. Tie ir patiesi SDA trīsvienības piekritēji. Pēc manas pieredzes, tas ir ļoti mazs cilvēku skaits, no kuriem lielākā daļa galvenokārt ir kalpotāji. Atšķirībā no šī mazākā mazākuma, lielākā daļa šīs otrās grupas pārstāvju, pietiekami skaidri saprot to, ko māca Trīsvienības doktrīna, bet šai mācībai netic. Tie ir anti-trinitāri SDA. Kā minēts iepriekš, tur ir arvien vairāk cilvēku. Pareizi vai nepareizi šī analīze ir ļāvusi man secināt, ka, ja vidējais SDA būtu precīzi sapratis, ko māca Trīsvienības doktrīna, viņi, iespējams, to būtu noraidījuši.

Ne-trinitārie SDA, ar kuriem esmu runājis, man šķiet, ir SDA pārstāvji visā pasaulē. Es to saku tāpēc, ka, ņemot vērā faktu, kas šodien notiek visā pasaulē (ja vien esmu pareizi informēts), daudzi no mūsu locekļiem sāk saprast, ko māca Trīsvienības doktrīna, un šī iemesla dēļ to noraida. Šī noteikti ir pieaugoša grupa SDA ietvaros, taču, salīdzinot ar visiem tiem, kuri turpina sevi saukt par trinitāristiem, viņu joprojām ir ļoti maz.

Ja Jūs šajā brīdī sākat pamatoti domāt, ka mēs esam aptvēruši visus šajā otrajā grupā esošos cilvēkus (tos, kas patiešām saprot to, ko māca Trīsvienības doktrīna), tad jūs šeit kļūdaties. Vēl ir atlikuma atlikums. Tāpat kā pārējie otrajā grupā, arī šie atlikušie saprot, ko māca Trīsvienības doktrīna, un, tāpat kā anti-trinitāristi, tam netic, bet dīvainā kārtā viņi joprojām uzstājīgi sauc sevi par "trīsvienības atbalstītājiem". Tas var izklausīties ļoti dīvaini, bet es uzskatu, ka viņi ir pārliecināti, ka viņiem ir ļoti labs iemesls to darīt. Tagad mēs apskatīsim šo iemeslu.

Anti-trinitārisms ir pazemojuma zīme (kauns un negods).

Ir labi zināms vēsturisks fakts, ka lielākā daļa trinitāristu uzskata anti-trinitāristus par "kaut ko mazāku" nekā patieso kristietību. Citiem vārdiem sakot, trinitārieši mēdz skatīties "no augšas" uz anti-trinitāristiem. Daudzi trinitāristi pat uzskata, ka anti-trinitāristi ir sektanti. Tā tas ir bijis gadsimtiem ilgi un, iespējams, tas notiks līdz brīdim, kad Jēzus atgriezīsies.

Vēsture liecina, ka kopš 4. gadsimta, kad Trīsvienības doktrīna pirmo reizi tika ieviesta kristīgajā ticībā, oficiālā baznīca dedzīgi mudināja ikvienu kristietī pieņemt trīsvienību un tai ticēt. Sākotnēji to paveica ar Romas imperatora pievienoto valsts dekrētu pārliecināšanu (mēs to redzēsim devītajā nodaļā), un, kā to saprot lielākā daļa kristiešu, tā kopš tā laika ir bijusi obligāta ticības apliecība visiem, kas vēlējas, lai viņus uzskatītu, kā daļu no tā, ko kristietība sauc par pareizticību (ortodoksālā kristietība). Mēs to redzēsim skaidrāk septītajā nodaļā.

Lielākā daļa mūsdienu pastāvošo konfesiju vienmēr ir turējušās pie Trīsvienības doktrīnas. Tas notiek neskatoties uz to, ka ne visi no viņiem ievēro vienu un to pašu trīsvienības versiju (mēs vēlāk redzēsim, kas padara jebkuru Trīsvienības doktrīnu patiesu). Citi, piemēram, Jehovas liecinieki, kristadelfieši, mormoņi utt. ir tie, kuri nepieņem tradicionālo Trīsvienības doktrīnu, tāpēc netiek uzskatīti par šīs ortodoksijas sastāvdaļu. Ir taisnība arī teikt, ka jebkuru konfesiju, kas nemāca Trīsvienību, kristīgā ortodoksija parasti klasificē kā nekristiešu kultu vai sektu (vai kaut ko tamlīdzīgu). Tas notika arī ar SDA, pirms viņi pieņēma trīsvienības mācību. Viņus sauca par kultu vai sektu.

Holandes SDA draudzes prezidents Reinders Bruinsma 2007. gada 23. augusta "The Review and Herald" izteica šādu novērojumu: ... - "Līdz 1900. gadam baznīcas locekļu skaits bija aptuveni 75 000. Adventisti jau sen tiek uzskatīti par dīvainiem sub-kristiešiem utt., un godīgums prasa piebilst, ka, lai arī šobrīd mēs esam nozīmīga vispasaules kustība, mūs joprojām uzskata par sektu daudzās pasaules vietās." ([Rinder Bruinsma, The Review and Herald, 2007. gada 23. augusts, Bābeles kārdinājums](#))

Trīsvienības pārstāvji parasti, visas kristīgās grupas, kuras neprezentē ticību trīsvienībai, sauc par sektu vai kultu. Tas ir iemesls, kāpēc daži, ar kuriem es runāju, kaut arī viņi netic tam, ko māca Trīsvienības doktrīna, tomēr uzstājīgi sauc sevi par trinitāristiem. Viņi zina, ka, rīkojoties citādi (tas nozīmē, ka viņi tiks

saukti par anti-trinitāriem), trinitāristi tos uzskatīs par nespējīgiem būt patiesiem un derīgiem kristīgās ticības pārstāvjiem.

Tāpēc atlikušie šīs grupas SDA, lai arī sirdī viņi patiešām nav trinitāri, drīzāk piekritīs saukties par trinitāriem, nekā ciest kaunu un pazemojumu (stigma-no angļu val.) un tikt uzskatītiem, ka viņi atrodas ārpus pareizticīgās (ortodoksālās) kristietības. Citiem vārdiem sakot, šajā pēdējā grupā ir daži, kas saprot, ko māca Trīsvienības doktrīna, bet kuriem ir uzskati, kuriem neviens trinitārists neticētu, tomēr viņi sevi dēvē par trīsvienībai ticošiem. Ar dažiem no viņiem esmu saticies personīgi.

Apkopojot, var teikt, ka neatkarīgi no tā, kam tic tie, kuri apgalvo, ka ir kristieši, ja viņi vēlas, lai viņus uzskata par pareizticīgajiem (ortodoksālajiem vai pareizajiem), noteikti ir jāatzīst ticība Trīsvienībai. Ja tas netiks izdarīts, tad galvenā kristietība tos neapšaubāmi sauks par sub-kristiešiem vai neatzīs par kristiešiem vispār. Tomēr jautājums nav par to ko dara vai kam tic kāda no kristiešu grupām un vai mums ir svarīgi vai tas rada apgrūtinājumus. Drīzāk vajadzētu jautāt: vai Trīsvienības doktrīna atbilst tam, ko māca Bībele, vai nē? Šis ir kritisks jautājums, kam jāpievērš uzmanība un jāpievērš uzmanība ikvienam kristietim, īpaši SDA kristiešiem.

Ja Trīsvienības doktrīna tiek atzīta par neatbilstošu Svētajiem Rakstiem (atcerieties, kā mēs secinājām iepriekšējā nodaļā, tā ir tikai iedomāta vai netieša mācība), tad to vajadzētu noraidīt. Tam jānotiek neatkarīgi no tā, ko citi par mums domā, vai arī, cik ilgi mēs esam turējuši iepriekšējo pārliecību.

Tagad mums jāatzīmē kaut kas ļoti svarīgs attiecībā uz abu terminoloģiju izmantošanu šajā pētījumā. Tie ir termini "ne-trinitārs" un "anti-trinitārs".

Ne-trinitārisms un anti-trinitārisms.

Kaut arī termini „ne-trinitārisms” un „anti-trinitārisms” ir līdzvērtīgi apgalvojumi, ka trīsvienības doktrīna ir maldīga, tomēr šajā pētījumā es tos lietoju divās dažādās nozīmēs.

Terminu "anti-trinitārisms" parasti lieto, lai apzīmētu faktisko pretestību trīsvienības doktrīnai, savukārt termins "ne-trinitārisms" tiks izmantots, lai apzīmētu jebkuru teoloģiju, kas neatbilst jēdzienam Dievs "trīsvienā". Kā redzēsīm nākamajās nodaļās, toreiz bija mūsu kalpotāju pārstāvji, kuri savulaik skaļi runāja par savu anti-trinitārismu, savukārt lielākais vairums mūsu biedru bija stingri ne-trinitāri. Tas notika Elenas Vaitas kalpošanas laikā. Tas ir viens no iemesliem, kāpēc pareizticīgā kristietība visā Elenas Vaitas kalpošanas laikā un arī gadu desmitiem pēc viņas nāves (1915) uzskatīja SDA baznīcu par nekristīgu kultu vai sektu. Tā laika SDA draudze, kura nebija trinitāra, ticēja, ka viņu ticību viņiem ir devis Dievs. Viņi izvēlējās nest pazemojuma zīmi (kaunu un negodu), ka viņus sauc par tādiem, nevis atzīt to, kam neticēja. Kas attiecas uz viņu ticību, viņi bija ļoti pārliecināti.

Tagad padomāsim, kam cilvēkam ir jātic, lai viņu varētu saukt par patiesi trīsvienīgu. Es to saucu par trinitārismu.

Trīsvienības pamats.

Lai būtu īsts **trīsvienīgais**, ir jātic, ka vienā nedalāmā Dieva būtībā (vienā Dieva būtībā) ir trīs dievišķas personības (vai, kā daži trinitāristi dod priekšroku teikt, trīs personīgi indivīdi). Tas ir Dieva jēdziens trīs-vienā. Ja kāds no šiem diviem faktoriem nav (tādā nozīmē kā trīsvienība vai nedalāma vienotība), neatkarīgi no tā, kam vēl cilvēks var ticēt, viņš vai viņa tiks definēts kā neapšaubāmi ne-trinitārists - vismaz ne tādā nozīmē, ka to varētu saukt par pareizticīgo (ortodoksālo).

Jāņem vērā vēl viena lieta. Lieta ir tāda, ka galvenajā trinitārisma visām trim personām mūžīgi jāsadzīvo kopā. Citiem vārdiem sakot, nevar teikt, ka kāds no trim pastāvēja pirms pārējiem diviem. Visiem jābūt viena vecuma (vienādiem mūžībā). 1945. gadā W. H. Brensons žurnālā "The Australasian Record" (tas bija laikā, kad Trinitārisms SDA ietvaros bija vēl tikai sākuma stadijā) rakstīja: ... - "Mūžīgais Evaņģēlijs māca par vienu Dievu trīs personās, kurš pastāvēja kopš mūžības. Viņš ir pirms visām lietām un ir dzīvības un Visuma Autors.." (W. H. Brensons, *The Australasian Record*, 1945. gada 1. oktobris, *Mūžīgais evaņģēlijs*)

Šī ir galvenā trīsvienības pārliecība. Šis "Viņš", uz kuru šeit atsaucas, ir trīsvienība (trīs-vienotība), Dievs trīs-vienā, nevis Dievs Tēvs kā atsevišķa Persona. Vienpadsmit gadus agrāk, 1934. gadā, tas pats autors rakstīja: ... - "Piemēram, Bībelē mēs atklājam, ka Evaņģēlijs mums māca par vienu Dievu trīs personās; ka šis Dievs pastāvēja no mūžības; ka Viņš ir pāri visam; un ka Viņš ir visa autors." (W. H. Brensons, *The Review and Herald*, 1934. gada 1. februāris, "Jēzus ticība ir pabeigta")

Mēs atkal redzam, ka "šis Dievs" (viens Dievs) ir trīsvienība – trīs-vienā vai trīsvienīgs Dievs. Tas notika trīs gadus pēc tam, kad pirmo reizi mūsu vēsturē (1931.g.) vārds "trīsvienība" tika iekļauts kādā no mūsu publicētajām fundamentālo pamatticību publikācijām, lai gan tas tika izmantots diezgan divdomīgi (apstrīdami). Mēs to aplūkosim vēlākajās nodaļās, tāpēc šeit to nekomentēsim, lai gan ir svarīgi atzīmēt, ka 1934. gadā Trinitārisma pozīcijas vēl bija ļoti vājas SDA, lai gan daži uz to uzstāja.

1964. gadā R. M. Džonsons uzrakstīja rakstu par Trīsvienību. Mēs lasījām citātu no šī raksta iepriekšējā nodaļā. Toreiz viņš teica, ka, lai gan vārda "trīsvienība" Bībelē nav, mācība bija neizbēgama. Jāatzīst, ka "anti-trinitārie" viņam noteikti nepiekrītu. Džonsons savā rakstā izteica šādus komentārus: ... - "Trīsvienības pamata definīcija ir šāda: ... "Viens Dievs trīs personās". Šī definīcija satur divus elementus, kas, šķietami, ir pretrunā mūsu ierobežotajam prātam. Vispirms definīcija apgalvo, ka ir viens Dievs. Tad tā saka, ka vienā Dievā ir kaut kādi trīs. Tur ir trīs personas "vienā" (RM Džonsons, Ministry, 1964. gada novembris, "Ko mēs varam zināt par Svēto Trīsvienību?")

... - "Bībele skaidri māca, ka ir tikai viens Dievs.... Tajā pašā laikā visa Bībele māca Dieva Trīsvienību - ka Viņš ir trīs vienā.... Pirmais fakts jau ir atzīmēts. Dievam ir viena būtība, bet trīs dažādas personības (skat. Jāņa 10:30; 14:16,17; 17:5,11,21,22,23). Labāk neteikt "trīs ķermeņi"; šāds formulējums nav balstīts uz Rakstiem, to neatbalsta Paviešu gars un tāds formulējums noniecina dievību." (Turpat)

Trīs dievišķās personības "Trīsvienībā" netiek uzskatītas par atsevišķām personām, piemēram, kā jūs un es. Tā vietā viņas tiek ietvertas kā trīs atšķirīgas personības "vienā būtībā", kā Džonsons to teica iepriekš. Mēs to sīkāk aplūkosim nākamajā nodaļā. Ņemiet vērā, ka šis raksts tika publicēts žurnālā "Ministry". Šī publikācija ir paredzēta gan SDA kalpotājiem, gan ne-SDA kalpotājiem. Tas bija toreiz, kad Rojs Alans Andersons bija tā redaktors. Leroy Froome bija tā radītājs (dibinātājs).

Džonsons teica, ka šī trīsvienīgā Dieva "trīs ķermeņu" terminoloģija "nav balstīta uz Rakstiem" un "to neatbalsta Praviešu gars". Viņš nepiedāvā papildu skaidrojumus, taču tā nozīme ir skaidra. Viņš saka, ka nevienai no trim Dievībām nav atsevišķas ķermeņa klātbūtnes. Tas atkal ir pamat-trinitārisms. Kā daudzi SDA novērtēs, tas arī ir krietni vien pretrunā tam, ko Dievs atklāja gan par Sevi, gan par savu Dēlu - ne tikai caur Rakstiem, bet arī ar Praviešu garu. Mēs to redzēsim vēlāk šajā pētījumā. Šajā nodaļā jau tā ir pārāk daudz detaļu. Džonsons sekojot viņa paša iepriekš citētajiem komentāriem, saka: ... - "Otrs fakts ir tas, ka visas Personības ir mūžīgas. Tas ir, viņi visi vienmēr ir pastāvējuši, un nevar teikt, ka Tēvs pastāvēja pirms Dēla vai Gara. Viss ir ārpus laika (skat. Kol. 1:17; Jāņa 1: 1; Atkl. 22:13; salīdziniet Jes. 41: 4)." (Turpat)

Viss iepriekš minētais ir (ortodoksālais) pamata trinitārisms. Tāpēc jau iepriekš tika teikts, ka būtiskais trinitārisms ir gan trīsvienība, gan nedalāma vienotība, kā arī viņu mūžība. Bez kāda no šiem jēdzieniem nevar pastāvēt Trinitārā doktrīna. Visas trīs personas kopā veido vienu Dievu (trīsvienīgu vai trīskāršu Dievu). Tāpēc neviena dievišķā persona nevarēja pastāvēt iepriekš (bijusi iepriekš) pirms pārējiem diviem. Tas ir tāpēc, ka trīsvienībā visi trīs ir viens Dievs. Kaut arī Trīsvienība var būt skaidri redzama Trīsvienības doktrīnā, un tā ir nedalāma vienotība, tomēr tik daudzi no SDA sludinātājiem-trinitāristiem to nevar saprast.

Tomēr bez tā Dievu nevar uzskatīt par trīsvienību (trīs-vienā). Šī nedalāmā vienotība rada arī vairākas problēmas. Šīs problēmas ir Trīsvienības doktrīnas atstātais iespaids vai sekas. Kā mēs īsi atzīmējam otrajā nodaļā, pašreizējās debates par Trīsvienību SDA nav tikai par Kristus dievišķību vai Svēto Garu, kā par dievišķām personām. Šīs konkrētās debates ir tikai manevrs uzmanības novēršanai. Tas ir tāpēc, ka Trīsvienības doktrīna ietekmē citas Bībeles doktrīnas. Mēs turpināsim šo domu nākamajās nodaļās. Pa to laiku mēs apsvērsim mācību par pašu Trīsvienību un cilvēka pestīšanu Trīsvienības mācībā.

Trīsvienība, trinitārisms un pestīšana.

Kā pausts 5. gadsimta Atanāsija ticības apliecībā, trīsvienības (trīs-vienā) pareizticība skan: ... - "Tam, kurš vēlas tikt izglābts, vispirms ir nepieciešams, lai viņš apliecinātu Katolisko ticību." (Atanāsija ticības apliecība)

Šis ievads izriet no paziņojuma (tas attiecas uz šo ortodoksālo trīsvienību): ... - "Ja šī ticība netiks saglabāta neskarta un tīra, neapšaubāmi, tā pazudīs uz visiem laikiem. Katoļu ticība ir tāda, ka mēs pielūdzam vienu Dievu Trīsvienībā un Trīsvienību vienotībā. Nekāda Personu sajaukšana, Būtības atdalīšana." (Turpat)

Papildus ortodoksālās ticības izteikšanai Trīsvienībā šī ticības apliecība skaidri atspoguļo tos, kuri viņai tic, un doktrīnas skaidrojumu par cilvēku pestīšanu (soterioloģija). Tas arī atspoguļo šo cilvēku attieksmi pret tiem, kuri atsakās ticēt šai ticības apliecībai. Es domāju, visi, kas pieņem šādu ticības apliecību, uzskata, ka

tie, kas to nepieņem, nekad nesaņems mūžīgo dzīvi. Citiem vārdiem sakot: saskaņā ar ticības apliecību, lai cilvēks tiktu izglābts, viņam ir jātic, kā saka ticības apliecība, ka "Dievs ir Trīsvienība". Cita starpā šis arguments, ka "ticot noteiktam doktrīnu kopumam un jūs tiksiet izglābts", ir pilnīgs Bībeles mācības sagrozījums par to, kā cilvēks tiek izglābts, taču šobrīd tas būtu par daudz, ja mēs iedziļinātos detaļās. Tas attiecas arī uz taisnošanu ticībā.

Kā jau iepriekš minēts, trīsvienības aizstāvji parasti neuzskata par pareizticīgajiem tos, kuri neatzīst trīsvienību. Lielākā daļa trinitāristu uzstāda jautājumu, vai kāds, kas nav trinitārs, vai vispār var būt kristietis? Viens no šādiem "ievērojamiem" SDA, kas, šķiet tam ticēja, bija Dž.R.Spenglers. Savā rakstā ar nosaukumu "Es ticu Trīsvienīgajam Dievam" viņš 1971. gada laikrakstā "Review and Herald" rakstīja: ... - "Ja Kristus ir pilnīgi Dievs un Svētais Gars ir pilnīgi Dievs, tad Dievībai ir jābūt trīsvienībai." (Dž. R. Spanglers, *The Review and Herald*, 1971. gada 21. oktobris, *Es ticu Trīsvienīgajam Dievam*)

Tas gan ir Trīsvienības debašu "sarežģītības" pārmērīgs vienkāršojums, taču tas atklāj Trīsvienības pamatojumu. Tad Dž.R.Spenglers sacīja: ... - "Gadsimtu gaitā par to ir strīdējušies neskaitāmi prāti. Arī šodien ir "tā saukto kristiešu" grupas, kas nepieņem Trīsvienīgā Dieva koncepciju. Un tomēr šī patiesība sniedz atslēgu visām kristīgās ticības pamatmācībām." (Turpat)

Atsaucoties uz noteiktām "anti-trinitāristu" grupām kā "tā sauktajiem kristiešiem", Spenglers rada ļoti spēcīgu iespaidu, ka viņš stipri apšaubā vai cilvēks vispār var būt kristietis, ja viņš neatzīst Trīsvienības doktrīnu. Tas ir tipisks trinitāristu apgalvojums. Interesanta ir Spenglera ideja, ka visas "kristīgās ticības pamatmācības" ir balstītas uz Trīsvienības mācību. Es to saku tāpēc, ka tā ir tieša Romas Katoļu Baznīcas prasība. Tomēr, kā mēs sakām (tāpat kā visi SDA), visas pāvestības pamatmācības ir nepareizas. Redzot, ka mēs kā konfesija tagad atzīstam Trīsvienības doktrīnu, kaut arī tā nav gluži tāda pati kā Romas Katoļu Baznīcā, par to visu SDA vajadzētu apdomāt.

Vēl ir daži fakti par ko padomāt. Ja būtu taisnība, ka cilvēks, kurš netic Trīsvienības mācībai, nav kristietis un tāpēc nav glābts, tad ko tas saka par mūsu Pionieriem? Es to saku tāpēc, ka, kā mēs atzīmējam iepriekšējās nodaļās, neviens no tiem nebija trīsvienīgs. Patiesībā viņi saprātīgi un apzināti noraidīja šo mācību. Mēs šo problēmu risināsim vēl vēlāk. Ir arī jāapspriež, ka, ja Spenglera teiktais ir patiess, tad jāsaka arī tas, ka mūsu pionieriem nebija "atslēgas visām kristīgās ticības pamatmācībām". Un tā jau ir reāla apsūdzība. Jāsaka arī, ja tā būtu patiesība, kā tas raksturotu viņus kā indivīdus, un ko tas stāstītu par to, ko viņi mācīja?

Mēs pat varam jautāt, kā tas raksturotu visu SDA pagātni. Es to saku tāpēc, ka mūsu pionieri ne tikai noraidīja Trīsvienības doktrīnu, bet visa konfesija kādreiz bija ne-trinitāra. Patiesībā, ja Spenglera teiktais būtu patiess, tas nozīmētu, ka viss, ko SDA mācīja Elenas Vaitas kalpošanas laikā, bija apšaubāms. Tas ir tāpēc, ka mēs visu šo laiku esam bijuši ne-trinitāra konfesija.

Ko Spenglera paziņojums saka par to, kā Dievs ir vadījis mūsu Pionierus? Es tikai tāpēc to jautāju, jo, kā mēs atzīmējam pirmajā nodaļā, Elena Vaita skaidri pateica, ka Dievs viņus vadīja. Turpmākajās nodaļās redzēsim, ka Elenas Vaitas viedoklis neatbalsta Spenglera pamatojumus. Viņa pauda atbalstu visiem Pionieriem, kaut arī viņi visi bija anti-trinitāri, un sludināja patiesību par Dievu un Kristu. Tieši tāpat viņi mācīja patiesību par visiem citiem mūsu galvenajiem uzskatiem. Protams, Elena Vaita uzskatīja savus kolēģus Pionierus par kristiešiem. Viņa uzskatīja viņus par Visaugstākā Dieva bērniem.

Vēl vienu paziņojumu par Trīsvienības doktrīnu un soterioloģiju 2007. gadā izteica Merlins Burts. Viņš ir Elenas Vaitas īpašumu direktors. Viņš teica:... - "Pēdējā nozīmīgākā SDA teoloģiskā izmaiņa bija oficiāla Trīsvienības doktrīnas pieņemšana. Tas bija jauns uzsvars uz "Soterioloģijas un Kristoloģijas" tematikas, it īpaši par attiecībām starp Evaņģēliju un Likumiem 1890. gados un 20. gadsimta sākumā, kas noveda pie jaunas izpratnes par pilnīgu Dieva vienlīdzību, individualitāti un vienotību." (Merlin Burt, "*Ellen G. White and Sola Scriptura*", 2007. gada 23. augusts)

Vārds "soterioloģija" ir definīcija par pestīšanu caur Kristu vai, citiem vārdiem sakot, kā cilvēks tiek izglābts.

Ne SDA apgalvojumi.

Viens no daudzajiem, kurš nav SDA, un ir izvirzījis apgalvojumu, ka Trīsvienības doktrīna ir Kristīgās ticības pamats, ir F.E.Majers no luterāņu baznīcas. Viņš bija sistemātiskās teoloģijas profesors Konkordijas seminārā Sentluisā. Viņš gan šeit domāja "Jehovas lieciniekus", kuri nepieņem Trīsvienībai raksturīgo Kristus

dievišķības mācību, un viņš teica: ... - "Kristieša pestīšana balstās uz Svētās Trīsvienības mācību. Dievs Tēvs ir iecerējis mūsu pestīšanu no mūžības, Dēls to paveica laika pilnībā, un Svētais Gars uztur ticību un pienes Dieva žēlastības darba paredzētos augļus. Atanāsija ticības apliecībā pareizi teikts, ka, ja cilvēks netic Trīsvienības mācībai, viņu nevar izglābt." (F.E. Mayer, *Jehovas liecinieki*, 17. lpp., "Pārkāpt pamatus")

Tas atstāj maz vietas iztēlei,... taču, kā mēs sīkāk atzīmēsim dažādās nodaļās vēlāk, ja iepriekš minētais apgalvojums būtu patiess, tad tas nozīmē, ka lielākā daļa SDA, kas dzīvoja Elenas Vaitas laikā (un pat daudzi, kas dzīvoja gadu desmitiem vēlāk), nekad netikts izglābti. Tas ir tāpēc, ka gandrīz visi no viņiem bija anti-trinitāri. Bija daudzi kuri pat asi iebilda pret Trīsvienības doktrīnu. Pat šodien arvien vairāk SDA noraida šo Trīsvienības doktrīnu. Tas, protams, nozīmē, ka, ja Atanāsija Ticības apliecība būtu patiesa, arī viņi netikts izglābti. Arī Majera argumentāciju varētu saukt par ticības apliecību. Tāds pamatojums nopietni var ietekmēt to, kas, manuprāt, ir "pareiza patiesības izpratne" par glābšanu ticībā, taču šī ir tēma citam pētījumam.

Alfrēds Paskš šķita nedaudz maigāks attiecībā uz attiecībām starp ticību Trīsvienības doktrīnai un pestīšanu, taču šķiet, ka viņš galu galā ticēja tam pašam, kam Majers.

Viņš sacīja: ... - "Protams, mēs varam tikt izglābti, pirms mēs saprotam šīs mācības pilnu nozīmi - pirms mēs pat iepazīstam to kā mācību, kā tas bija ar agrīnajiem kristiešiem. Bet kristīgajā ticībā vai pielūgšanā mēs nevaram virzīties tālāk uz priekšu, kamēr neapzināsimies, ka tieši šāda mācība ir nepieciešama mūsu turpmākajai izaugsmei kristīgajā dzīvē." (Alfred H. S. Pask. *Pieeja kristīgajai doktrīnai*, rediģējis Greville P. Lewis, B.A, BD., 146. lpp., "Dievs, Svētā Trīsvienība")

A.Paskš atzīst, ka agrīnie kristieši nebija trinitāri. Tas attiecas uz tādiem kā apustulis Pāvils, evaņģēlija rakstnieks Jānis un vēl līdzīgā veidā trīs citu evaņģēliju autori. Faktiski to var attiecināt uz katru Bībeles autoru. Tas attiecas arī uz daudziem viņu pievērstajiem ļaudīm kristietībai, kā arī uz agrīnajiem Baznīcas tēviem, kuri rakstīja draudzes vārdā. Neskaitāmi tūkstoši agrīno kristiešu neatbalstīja trīsvienību. Vistīrākā kristīgā ticība ir anti-trinitārisms, kas nāca no apustuļiem. Nemiet vērā arī to, ko A.Paskš apgalvo, ka Trīsvienības doktrīna (pēc viņa vārdiem) ir "būtiska mūsu pastāvīgajai izaugsmei kristīgajā dzīvē". Tas attiecas uz svētošanu. Tas ir tas pats, ja mēs teiktu, ka cilvēks, kurš nepieņem Trīsvienības mācību, nav augošs kristietis. Viņš turpinājumā saka vēl ko ļoti svarīgu. Lūdzu, izlasiet to uzmanīgi.

Viņš saka: ... - "Daudzi cilvēki teiks, ka Evaņģēlija galvenā tēma nav doktrīna par Trīsvienību, bet gan mūsu pieredze par Dieva pestīšanu." (Turpat)

Es sevi sauktu par vienu no šiem "daudziem cilvēkiem". Kā teikts iepriekš, mūsu pestīšana nav balstīta uz ticību kādai konkrētai doktrīnai (vai jebkuram doktrīnu kopumam), bet tās pamatā ir mūsu attiecības ar Dievu. Jēzus teica, ka, lai cilvēks varētu iekļūt Dieva Valstībā, viņam vai viņai ir jāpiedzimst no jauna (skat. *Jāņa 3: 3-7*). Tas ir vienīgais kritērijs, kas ir ārkārtīgi svarīgs jebkurai pestīšanai. Jēzus neko neteica par ticību, ka Dievs ir trīs-vienā. Patiesībā Viņš teica: ... - "Bet šī ir mūžīgā dzīvība, ka viņi atzīst Tevi, vienīgo patieso Dievu, un to, ko Tu esi sūtījis, Jēzu Kristu." (*Jāņa 17: 3*)

Kā kristieši mēs varam ticēt visdažādākajām mācībām, taču ticība jebkurai mācībai vai kādām no tām, neatkarīgi no tā, ko tās visas nozīmē, nenosaka mūsu pestīšanu. Mūsu pestīšanu nosaka tas, vai mēs esam dzimuši no Dieva - vai mēs nolēmām uzticēties Dievam mūsu pestīšanā vai nē. Tam vajadzētu būt mūsu uzmanības lokā. A.Paskš turpina uzsvērti norādīt, ka, ja cilvēks netic Trīsvienības doktrīnai, tad viņš vai viņa netiek izglābts.

Viņš vēl saka: ... - "... Pareizi izprotot, mūsu pestīšanas pieredzi kura ietver ticību Dievam kā trīs-vienā..." (Alfred H. S. Pask. *Pieeja kristīgajai doktrīnai*, rediģējis Greville P. Lewis, BA, BD., 146. lpp., "Dievs, Svētā Trīsvienība")

Šajā paziņojumā nav nekā kopīga ar Rakstiem. Bībelē nekas nav teikts, ka Dievs ir trīsvienība (kā tas ir doktrīnā par trīsvienību), nemaz nerunājot par nepieciešamību ticēt tādai Viņa pestīšanai. Nākamajā lappusē Paskš saka (līdz ar to šķiet, ka viņš atgriežas pie tā paša pamatojuma, kāds ir "Athanasian Creed" un F.E.Majeram): ... - "Tādējādi pestīšanas doktrīna ietver un ir gandrīz identiska Trīsvienības mācībai." ... (Turpat, 147. lpp.)

Atkal, tas nav Bībeles paziņojums, bet šķiet, ka vairumam Trīsvienības konfesiju ir pārliecība, ka ticība Dievam kā "trīsvienībai" ir nepieciešama lai saņemtu pestīšanu, lai gan neviens, šķiet, negaida, ka šīs mācības piekritējiem par to noteikti būs dziļa izpratne. Šķiet, ka viņi arī negaida, ka visi tās piekritēji izskaidros

to vienādi, līdz ar to eksistē tik daudz virspusēji un atšķirīgi Trīsvienības uzskati, kas pastāv šodien kristiešu vidū.

Nekad nevajadzētu mācīt, ka, lai tiktu izglābts, ir jātic Trīsvienībai. Jēzus to nemācīja, nedz apustuļi, kā arī neviens no Bībeles grāmatu autoriem. Mēs varam arī droši pateikt, ka tāds apgalvojums neatbilst Praviešu garam. Tāpat kā viss pārējais, tas rada nepatiesu priekšstatu par patiesu glābšanu ticībā. Tas notiek tāpēc, ka, kā jau tika teikts, ar ticību vien doktrīnai vai pat vairākām doktrīnām nepietiek, lai nodrošinātu pestīšanu ikvienam. Tikai tad, kad ticībā esam sev piedēvējuši Kristus taisnību, mēs varam piedzīvot pestīšanu. Kopš tā laika tas ir bijis mūsu svētošana, tas ir, Dieva kampaņa mūsu dzīves attīrīšanai. Tas ir Dieva veiktais attaisnojums. Tas ir Dievs, kas svētī.

Ticība Trīsvienībai nav pestīšanas priekšnoteikums.

Šajā strīdā par trīsvienību SDA ietvaros problēma ir "spekulācijās". Tas ir tāpēc, ka Dievs neko nav atklājis par savas eksistences ontoloģiju (tas nozīmē realitāti, kā Viņš pastāv fiziski). Viņš ir to paglabājis pilnīgā noslēpumā, tad kāpēc mums, kā Viņa atlikumam, ar to vajadzētu spekulēt? Tas ir īpaši svarīgi, ņemot vērā brīdinājumus, kas mums doti ar Praviešu garu ([skat. Iepriekšējo nodaļu](#)).

Lieki piebilst, ka tad, kad viss ir jau pateikts un izdarīts, un trīsvienības doktrīna, kas balstīta uz pieņēmumiem (spekulācijām), ir pieņemta. Tad tas tagad izraisa pašreizējo SDA šķelšanos. Vienīgais secinājums, ko var izdarīt, ir tāds, ka, tā kā Dievs izvēlējās klusēt par šo jautājumu (par savu būtību vai to, kā Viņš pastāv), viņš to noteikti darīja ļoti pamatota iemesla dēļ. Kā rakstīja Elena Vaita ([skat. Iepriekšējo nodaļu](#)), pat ja Dievs mums to būtu atklājis, mēs to noteikti nespētu saprast. Tas ir viens no iespējamajiem iemesliem, kāpēc Dievs uzskatīja, ka mums tas nav jāzina. Tāpēc mums par to vajadzētu vienkārši klusēt.

Noslēgumā jāsaprot, ka pārliecība, ka Dievs ir Trīsvienība, nav ne Svēto Rakstu, ne pestīšanas prasība. Tas ir pārāk acīmredzami, jo galu galā Trīsvienības doktrīna ir tikai pieņēmumu doktrīna. Un, protams, Rakstos tas nav tieši izteikts. Citiem vārdiem sakot, pieņēmumi, kurus mēs esam izmantojuši, formulējot šo mācību, var būt pilnīgi nepareizi vai novest mūs pie nepareiziem secinājumiem, it īpaši attiecībā uz citiem kristīgās ticības aspektiem.

1912. gadā laikrakstā "West Indian Messenger" Elena Vaita uzrakstīja šādus vārdus: ... - "Būtiski jautājumi ir skaidri atklāti Dieva Vārdā. Šīs tēmas ir mūsu dziļāko pārdomu cienīgas. Bet mums nevajadzētu risināt jautājumus, par kuriem Dievs klusē. Lai Dievs palīdz savai tautai domāt racionāli. Kad rodas jautājumi, par kuriem neesam pārliecināti, mums jāuzdod jautājums: "Ko saka Svētie Raksti?" ... Kristus neslēpa mūsu pestīšanai nepieciešamās patiesības. Atklātais ir domāts mums un mūsu bērniem, taču mēs nedrīkstam ļaut mūsu iztēlei veidot doktrīnas par to, kas nav atklāts." ([Elena G. Vaita, West Indian Messenger, 1912. gada 1. jūlijs, "Neuztraucieties par sīkumiem"](#))

Šis citāts apkopo debates par trīsvienību. Trīsvienības doktrīna nav tas, ko Dievs ir atklājis, tāpēc mums nav nepieciešamības tādai mācībai ticēt, kad runa ir par pestīšanu šīs doktrīnas robežās. Elenai Vaitai vispirms bija prātā nesvarīgi jautājumi, taču pats princips ir plašs un dziļš. Nekas mūsu glābšanā nav atstāts spekulācijām. Mums vajadzētu noteikti apdomāt to, ja mums ir teikts, lai mēs neveiktu spekulatīvus pieņēmumus par mazāk svarīgiem, Rakstos atklātajiem, principiem (jo mēs varam tajos kļūdīties), tad būtu pašsaprotami, ka mums nevajadzētu spekulēt arī par galvenajiem jautājumiem. Kļūdīties būtu vēl sliktāk - pat letāli. Mēs varam būt pārliecināti, ka, ja Dievs vēlētos, lai mēs ticētu, ka Viņš ir viens (trīs-vienā), kā to apgalvo trīsvienības doktrīna, Viņš mums to noteikti būtu atklājis. Lai kā arī būtu, Viņš šajā jautājumā klusēja. Tāpēc mums arī vajadzētu šeit klusēt. Mums nav tiesību spekulēt. Elena Vaita to noteikti atbalstītu. Ticība vai atzīšanās, ka Dievs ir trīsvienība (trīs-vienā), noteikti nav svarīga pestīšanai.

Elena Vaita 1908. gadā arī teica: ... - "Lielais Skolotājs turēja rokā visu patiesības karti, taču viņš to visu neatklāja saviem mācekļiem. Viņš viņiem pavēra tikai tos priekšmetus, kuri bija svarīgi viņu virzībai uz debesīm. Bija daudzas lietas, par kurām Viņa "Gudrība" nolēma klusēt. Toreiz Kristus daudz ko neatklāja saviem pirmajiem mācekļiem, zinot, ka viņi to nespēs saprast, tāpat arī šodien Viņš daudz no ko mums apslēpj, zinot mūsu izpratnes iespējas." ([Elena Vaita, The Review and Herald, 1908. gada 23. aprīlis, "Kalpošana ar uzticību un vienkāršību"](#))

Rakstā bija iekļauts viņas sacītais, ka attiecībā uz Dieva būtību klusēšana būtu daiļrunība, un Visaugstais ir pāri visām diskusijām ([skat. Iepriekšējo sadaļu](#)).

Tad tā Kunga kalpone vēl sacīja: ... - "Kad mums rodas kārdinājums pacelties pāri patiesības vienkāršībai, mums ir jāizpēta Kristus mācīšanas metode. Mums jāiemācās runāt tikpat vienkārši, kā runāja Kristus - tik vienkārši, lai mazs bērns un pat neizglītots varētu mūs saprast. Viņu sirdis piesaistīja vienkāršība, ar kādu Kristus pasniedza Vārdu. Tomēr viņš runāja pārliecinoši un ar spēku. Viņa vārdam ticēja pat augstmaņi, kā arī daži augstie priesteri un valdnieki. " (Turpat)

Vai mēs varam teikt, ka Trīsvienības doktrīna ir tik vienkārša, ka bērns to var saprast? Lielākā daļa no manis sastaptajiem trinitāristiem saka, ka tas ir noslēpums, kuru pat viņi nevar saprast.

Elena Vaita secināja: ... - "Mums jāstrādā tā, kā darbojās Kristus. Mūsu darbībai jābūt uzmanīgai. Mēs nedrīkstam pasniegt idejas, kuras ir pretrunā Dieva dotajai gaismai; mums nevajadzētu izmantot metodes, kuras ir pretrunā Viņa gribai. Mums ir jāiet Kristus pēdās. Tikai sekojot viņam, mēs varam zināt, ka ejam gaismas ceļu. " (Turpat)

Mums šeit arī jājautā, vai Trīsvienības doktrīna "ir" pretrunā "gaismai, ko Dievs deva" pagātnē pirmajiem SDA, vai arī nav pretrunā? Mēs to uzzināsim, kad vēlāk aplūkosim citas mācības, kuras ietekmē Trīsvienības doktrīna.

Pagaidām pāriesim pie sestās nodaļas. Šeit mēs tuvāk aplūkosim to, kas ir pazīstams kā ortodoksālā Trīsvienība. Kā mēs redzēsim, SDA baznīca šobrīd neatzīst tieši šo trīsvienību. Viņiem ir cita šīs mācības versija. Šīs nodaļas lasīšana mums palīdzēs saprast, kas ir svarīgākais trinitārisma, tas ir, kam personai ir jātic, lai viņu varētu saukt par īstu trinitāristu. Tas mums arī parādīs, ko SDA baznīca šodien atzīst. Darbojoties, pamatojoties uz galvenajām trinitārisma daļām, kā arī uz mūsu pamatuzskatiem, nākamajā nodaļā mēs redzēsim, ka mēs patiešām esam patiesi trinitāras konfesijas pārstāvji, kaut arī mēs tādi nebijām SDA Pionieru un Elenas Vaitas kalpošanas dienās.

Sestā sadaļa

Trīsvienības doktrīna paskaidro - ortodoksija un ne-ortodoksija.

Turpinājums sekos...